

Francesc Parcerisas

Visat núm. 1

(gener 2006)

per Pere Ballart

Quan es parla del curs de la poesia catalana dels darrers trenta anys cal, sens dubte, parlar de Francesc Parcerisas (Begues, 1944). Potser amb més claredat que la de cap altra figura de la mateixa generació, la seva poesia, amb les evolucions i les crisis sofertes, ha estat en cada moment perfectament representativa de la tendència general del període en què era escrita; una poesia que, fins a consolidar-se com el magnífic exponent de poesia moral que és avui, ha trobat els seus encerts expressius en els estímuls més diversos.

En aquest sentit, els llibres que recull el volum *Triomf del present* i que cobreixen el lapse que va del 1965 al 1983, són un testimoni excepcional d'una experimentació constant en totes les direccions, en tots els estils, i un veritable calidoscopi de la seva època. Com si estigués presidida per la famosa divisa de Blake, dels seus *Proverbis de l'infern* («Mai no sabràs quan n'hi ha prou si no saps quan n'hi ha massa»), la poesia de Parcerisas en tots aquells anys va des de les preocupacions cíviques i socials de *Vint poemes civils*, del 1967, fins a la poesia culturalista d'*Homes que es banyen*, del 1970, i també fins a l'audaç avantguardisme que encarna el llibre del 1974 titulat *Latitud dels cavalls*. Qui s'acosta a aquesta compilació de les seves primeres obres hi descobreix intacte, immediat, un llarg aprenentatge poètic, de versatilitat picassiana, per dir-ho així, que certament pot ser llegit, si seguim el dictat del poeta i crític Sam Abrams, com una veritable «autobiografia en vers».

La maduresa poètica de l'autor, això no obstant, la seva conquesta d'una veu rotunda i distintiva, no és assolida fins a la composició del llibre *L'edat d'or*, publicat l'any 1983, que la crítica catalana va saludar de seguida i d'una manera unànime com una consecució imponent, sense vacil·lar a l'hora de promoure'l a un lloc de privilegi en el cànon de final de segle que els anys no han fet sinó confirmar. La novetat absoluta del llibre en la trajectòria de Parcerisas rau en el fet que la poesia d'introspecció personal i d'anàlisi de l'experiència moral que només de tard en tard havia aparegut en la seva producció anterior, ara s'afermava aquí amb una deliberació, una seguretat en la modulació de la veu i una varietat de registres i procediments més que notables. Amb el temps, l'orientació que aquesta obra proposava ha anat manifestant-se com una elecció molt conseqüent: tant *Focs d'octubre*, de l'any 1992, com *Natura morta amb nens*, del 2000, reincideixen en una poesia meditativa sol·licitada per pretextos de gènere molt divers però sempre amb un fons inalienable de generosa humanitat, argument últim en què cal anar a buscar la profunditat de les composicions d'aquest poeta. El to elegíac i el rerefons amarg entre els quals discorren els poemes de *Dos dies més de sud* (2006), el seu últim llibre publicat fins avui, no han fet variar substancialment aquells pressupòsits, llevat, si de cas, d'haver-ne aguditzat la intensitat i el rigor de l'expressió.

En alguna ocasió, Francesc Parcerisas ha reconegut que la seva imaginació és primordialment visual, cosa que ha redundat sempre, per sort de tots els seus lectors, en un enorme benefici poètic: la seva poesia és invariablement d'una gran bellesa plàstica, en combinació amb les que tal vegada siguin les seves dues principals virtuts: la capacitat d'infondre vida en els objectes de vegades més insignificants, recurs que ajuda a ancorar l'experiència en situacions molt ben dibuixades, i una agilitat constant de la imatge, que arrossega el lector a continus canvis de perspectiva, dinamisme que afecta igual el temps i l'espai del poema: sovint el jo poètic conjuga la consciència que li retorna les coses del passat amb aquella altra que aconsegueix disparar-se envers el futur. Tot això dóna com a resultat uns poemes rics, densos, heterogenis, que amb freqüència coronen exitosament el difícil repte, com es diu en un dels seus poemes, d'escriure «el poema resplendent de les paraules».

Cal no oblidar, en darrer lloc, que es tracta d'un poeta la dedicació del qual a la lírica s'ha vist segurament molt afavorida per la seva notòria condició de conspicu traductor i de crític, unes ocupacions des de les quals s'ha pogut afinar encara més el seu sentit de la llengua, en especial d'aquella que els literats decideixen de sotmetre a l'exigència del seu art.